

El pla B per la independència

“Una nació sense estat tendeix a organitzar-se en estat, n’ha de conquistar el dret, l’ha de fer perdurable”, va dir l’il·lustre poeta i novel·lista Salvador Espriu. Enguany que se celebra el centenari del seu aniversari, l’Assemblea Nacional Catalana (ANC) ha volgut aferrar-se a les seves paraules i sembla estar disposada a anar contra vent i marea per aconseguir l’estat català. “Tenim pressa, molta pressa”, que diria Heribert Barrera.

No debades, aquests dies s’ha sabut que l’Assemblea ha previst aprovar un nou full de ruta, que es votarà el proper dissabte 16 de març. Un text que obrirà la porta a una possible declaració unilateral d’independència (DUI), si les circumstàncies així ho requereixen. L’impediment per part de l’Estat espa-

L’Assemblea Nacional Catalana (ANC) proposa una declaració unilateral d’independència com a alternativa en cas que l’Estat espanyol impedeixi l’exercici del dret a decidir. La proposta hauria entrat al despatx del president Mas de la mà d’un informe de l’Institut d’Estudis Autonòmics (IEA).

nyol de la celebració d’una consulta o la inhabilitació de les institucions catalanes serien motius més que suficients perquè l’ANC instés a proclamar la independència unilateralment.

Explica el document: “Aquest full de ruta resitua el nostre camí en funció del context actual, tenint en compte que la praxi dels processos pacífics de trans-

formació solen passar per les fases de diàleg, denúncia, no acceptació de les agressions i recerca de camins alternatius, desobediència i reconstrucció. Actualment, i un cop superats els dos primers estadis (diàleg i denúncia), considerem que la societat catalana ha entrat de ple en la fase de no acceptació, i ja han començat la recerca de

PARLAMENT DE CATALUNYA

La declaració unilateral d’independència, abans de ser aprovada pel Parlament, hauria de ser negociada amb la comunitat internacional.

Després d'unes eleccions plebiscitàries al novembre de 2007, els dos grans partits kosovars, el PDK i la LDK, van portar la proposta a l'Assemblea. Amb els 109 vots favorables dels diputats presents al Parlament, menys les 11 abstencions dels qui no van voler assistir a la sessió, Kosovo va aprovar la seva declaració unilateral d'independència. Ho van fer sense demanar permís a Sèrbia, en l'exercici del seu propi dret a decidir.

L'endemà de la seva autodeterminació, grans potències com els Estats Units, França o el Regne Unit ja n'havien reconegut la independència. I més que en van venir durant els dies i setmanes següents. Actualment són 99 països els qui han reconegut i han

Un precedent de legalitat: Kosovo

donat el seu vist-i-plau a la independència de Kosovo, un grup on es pot trobar la majoria de països democràtics i civilitzats del món.

Una condició democràtica que queda en dubte quan es parla dels qui s'han posicionat oficialment en contra del reconeixement de la seva sobirania. Entre els opositors, Sèrbia a banda, hi podem trobar 35 països, com ara la Xina, Cuba, Rússia, Iran, Veneçuela o Espanya. "El govern espanyol no reconeixerà l'acte unilateral aprovat ahir per l'Assemblea kosovar, i no ho farà perquè no considerem que res-

pecti la legalitat internacional", afirmava qui llavors era ministre d'Afers Estrangers, Miguel Ángel Moratinos, el dia posterior a la declaració d'independència.

El Tribunal Internacional de Justícia, però, va desfer l'embolic legal el juliol de 2010. "El dret internacional general no contempla prohibicions sobre les declaracions d'independència i, per tant, la declaració no viola el dret internacional", explicava ras i curt Hisashi Owada, president del Tribunal de l'Haia. No obstant això, gairebé tres anys després de la sentència on s'esclaria

camins alternatius, la desobediència i la reconstrucció".

En la mateixa línia, el Col·legi d'Advocats de Barcelona, en un comunicat que feia públic a principi d'any, defensava el dret a decidir "inalienable, fonamental i universal de tots els pobles" i no descartava la unilateralitat. "La declaració d'independència tindria efectes immediats per dotar d'existència política el nou estat, ja que aquest reuniria els criteris mínims de població permanent, territori determinat i autoritat política pròpia, trets que defineixen un estat", diu l'escrit.

El procediment. Una de les possibilitats per a arribar a la declaració unilateral d'independència, i que serviria per a donar més legitimitat al procés de cara a la comunitat internacional que no pas una simple proclamació, seria la convocatòria d'unes eleccions al Parlament i convertir-les en un plebiscit. Una opció que, durant la campanya

electoral, Artur Mas, llavors candidat, no va descartar: "Fins l'últim moment es pot transformar una convocatòria electoral en un referèndum, tot i que no sigui la paraula estricta de referèndum. No descarto res dins la legalitat, la consulta ha de fer-se".

El procediment ideal, doncs, comportaria la convocatòria d'unes eleccions plebiscitàries. Uns comicis que serien, si més no, especials, on tots els partits favorables a la independència –ja no sols al dret a decidir, al contrari del passat novembre–, i per la seva banda també els que hi estan en contra, fessin pinya o bé a través d'una coalició o bé expressant-ho de manera explícita, sense embuts, en el seu programa electoral.

Un cop celebrades aquestes eleccions, si s'han obtingut els resultats esperats pels convocants, és a dir, una majoria àmplia a favor de la secessió, caldria preparar una declaració unilateral d'independència, que hauria de ser negociada amb la comunitat internacional tant en la seva forma com en els seus temps. Fet aquest pas, la proposta hauria de ser aprovada per una majoria absoluta de diputats al Parlament de Catalunya, convocats en una sessió solemne a tal efecte.

No obstant, en el cas que les institucions catalanes fossin inhabilitades o dissoltes des de l'Estat espanyol, i

per tant no es pogués celebrar el plebiscit, l'ANC afirma que promouria la convocatòria d'una Assemblea de Càrrecs Electes o Assemblea Constituent. L'objectiu d'aquest claustre seria "proclamar la independència i mobilitzar-se perquè, mitjançant la resistència pacífica i la desobediència total, es forci la inhibició dels poders espanyols i es reinstauri l'estat de dret amb un govern propi sobirà".

La proposta entra a palau. Un informe fet per l'Institut d'Estudis Autonòmics (IEA), el contingut del qual ha avançat el diari *Ara*, que està previst que surti a la llum durant les properes setmanes, recomanaria aquesta opció si les cinc vies per a celebrar la consulta fallen: l'article 92.1 de la Constitució Espanyola sobre referèndums, la llei de consultes aprovada el 2010, la transferència de funcions de l'estat, la llei de consultes no referendàries que s'està gestant i la reforma de la Constitució. El text hauria entrat al despatx del president Mas.

Per arribar a aquest extrem, l'IEA explica que caldria constatar públicament que les traves reals de l'Estat espanyol a la consulta són polítiques i no jurídiques: "És una dada cabdal a l'hora de justificar, internament i davant la comunitat internacional, el tancament de vies legals internes i l'obertura de

La proposta comptaria, com a mínim amb el suport d'ERC i la CUP

l'assumpte de la legalitat internacional, Espanya continua sense reconèixer-li la independència.

A hores d'ara, Kosovo és un candidat potencial a entrar a la Unió Europea (de la mateixa manera que Sèrbia), compta amb el seu suport i les negociacions perquè en sigui un estat membre de ple dret ja han començat. "Kosovo està àmpliament preparada per a obrir negociacions per a signar un acord d'associació i estabilització", defensava l'eurocomissari d'Ampliació, Stefan Füle. Actualment només s'hi oposen 5 dels 27 estats membre, als quals estan pressionant des de Brusel·les: Eslovàquia, Grècia, Romania, Xipre i Espanya.

vies alternatives, tant les que ofereix el marc internacional com la de consultes o les declaracions unilaterals per part del Parlament".

L'organisme dependent de la Generalitat sosté que la consulta encaixa dins el marc legal espanyol i insta el govern fer una proposta concreta per a demostrar la negativa de Madrid. "La decisió de la Generalitat haurà d'anar guiada per a escollir el procediment que ofereixi més garanties que l'estat no podrà al·legar motius d'inconstitucionalitat mínimament consistents", justifica l'informe.

Cercant la majoria parlamentària.

Dins l'arc parlamentari, una declaració unilateral d'independència com a alternativa si la resta d'opcions fracassen, comptaria avui dia, com a mínim, amb el suport d'Esquerra Republicana de Catalunya i la Candidatura d'Unitat Popular. Una suma que, amb la composició actual del Parlament, seria insuficient, però que podria arribar a comptar amb l'imprescindible suport convergent, tot i que de moment prefereixen no posicionar-se.

Com a cloenda del seu darrer congrés nacional, el passat 22 de setembre, després de la multitudinària manifestació de l'Onze de Setembre i de la reunió entre Mas i Rajoy, ERC va publicar el "Manifest de Cardona". Un text que

JORDI PLAY

L'Assemblea Nacional Catalana, una de les plataformes convocants de la manifestació de l'Onze de Setembre, vol aprovar un full de ruta que inclogui la declaració unilateral d'independència.

insta el Parlament "a la Declaració Unilateral d'Independència de manera immediata". El document explica que, immediatament després, s'hauria de convocar un referèndum "per tal que la ciutadania es pronunciï sobre els acords adoptats pel Parlament".

Per la seva banda, el diputat i cap de llista de la CUP, David Fernández, defensa que "la unilateralitat pot ser una de les opcions", tot i que "la democràcia participativa" és la seva prioritat. "Al segle XXI, la desobediència civil unila-

teral ens donarà molts maldecaps però moltes alegries també finalment", va explicar Fernández en una entrevista.

A aquesta possibilitat també s'hi han sumat altres formacions polítiques durant aquests darrers anys, com ara Solidaritat Catalana per la Independència o Reagrupament Independentista, que, tot i no tenir representació parlamentària, tenen una important rellevància mediàtica i popular.

Nicolás Tomás